

Vi är alla födda lika. Är vi det?

Vi ska ha samma rättigheter. Och samma skyldigheter. Ingen ska ha några privilegier för att han eller hon är vit, eller rik, eller starkare. Detta uppfattar vi som en självklarhet.

Ändå vet vi att somliga är mer lika än andra. Ibland accepterar vi detta som en självklarhet. Vi accepterar att tala med engelsmän på engelska, med fransmän på franska, med tyskar på tyska. Eller så tror vi att dom alla kan engelska.

Vi fordrar inte att dom ska tala svenska med oss. Vi är så få och vårt språk sägs vara svårt.

Ändå säger vi att den starkare inte ska ha några privilegier för att han är starkare. Några är tydligen mer lika än andra.

Finns det nån möjlighet att alla blir verkligen språkligt lika?

Det finns det säkert. Man kan låta alla lära sig alla språk. Vilket inte alls går. Det finns ju tusentals språk. Eller också kan man låta alla lära sig ett och samma språk. Det låter förnuftigare.

Men vilket språk?

Engelska? Vi är där igen: några blir mer lika än andra. Och tror du att fransmän, tyskar, kineser vill ge engelsmän och amerikanare den fördelen? Du gissar rätt om du svarar nej.

Det är inte bara fråga om att somliga blir mera lika än andra. Med ett språk följer detta språks tankesätt, värderingar, kultur. Medan andra språkområdets värderingar och kultur blir oss främmande.

Överdrivet?

Inte. Här får du några exempel:

Engelska accepterar vi som vårt "världsspråk". Dom böcker som översätts till svenska är huvudsakligen engelska. Filmerna som visas på våra biografier och i våra tevekanaler är nästan alltid på engelska. Skrivs det så lite på andra språk? Filmar man inte i andra länder? För att inte tala om populärmusik: sjungs det inte alls på andra språk?

När en internationell konferens äger rum i Stockholm sker den förmodligen på engelska. En expert som inte kan engelska är alltså automatiskt utesluten. En som inte har engelska som modersmål har svårare att hävda sig än hans eller hennes engelskspråkiga kollega.

Inte blir det bättre om vi väljer franska eller tyska, spanska eller ryska. Hindi, arabiska eller kinesiska kommer förstås inte ifråga. De är ju inga "världsspråk".

Ska man välja esperanto då?

Låt oss fundera lite på det.

Om alla lär sig esperanto, engelsmän och kineser, svenskar och araber, blir nog inga mer lika än andra. En fördel finns tydligen med esperanto: det finns inget folk som har esperanto som modersmål.

Våra kontakter med andra kulturområden blir inte så ensidiga. För det blir lika lätt att komma i kontakt med italienare som indier, med bulgarer som kubaner. Och få ta del av deras kultur och tankesätt. Vår kultur blir rikare på det.

Det finns en sak till som är bra med esperanto. Det är lättlärt. Lättare än något annat språk. De grammatiska reglerna är få och undantag finns inte.

Vad mer kan man begära av ett internationellt språk?

Esperantoförbundet